

PubArt

DIGITAAL KUNSTTIJDSCHRIFT VAN PUBART
OVER DE KUNST, DE KUNSTENAARS EN
DE (KUNST)WERELD WAARIN WIJ LEVEN.
ELGANAN JELSMAN EN ROB SCHULTHEISS

ISSN 2211 - 3401 AUGUSTUS 2016

ARTTREAT IN AMSTERDAM
STAF VAN LIESHOUT
POPPENHUIS, REMY VAN ZANDBERGEN

De tentoonstelling ARTTREAT: kunst rond religieuze en alternatieve geneeswijzen is nog tot 1 september 2016 te zien in het Meertens Instituut te Amsterdam.

18 kunstenaars uit het hele land en werkend in diverse disciplines hebben zich door het thema religieuze en alternatieve geneeswijzen laten inspireren. Deze tentoonstelling sluit aan op het project Religious and Alternative Healing in the Modern World, een onderzoek dat op dit moment wordt uitgevoerd aan het Meertens Instituut en de Universiteit van Amsterdam.

Conferentie

De onderzoekers, werkzaam binnen het veld van religieuze, spirituele en alternatieve geneeswijzen en afkomstig vanuit de hele wereld, komen van 22 tot en met 24 september 2016 samen in Amsterdam. Dan vindt er in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam en het Religious and Alternative Healing Research Platform (www.rahrp.org) een internationale conferentie plaats en een publieksdebat. Enkele werken uit de tentoonstelling zijn tijdens de conferentie te bezichtigen bij de Universiteit van Amsterdam, afdeling Bijzondere Collecties (naast het Allard Pierson Museum, vrij toegankelijk). Op 21 september is er een open publieksdebat!

TENTOONSTELLING ARTTREAT

Religieuze en alternatieve geneeswijzen

Het onderzoeksproject Religious and Alternative Healing in the Modern World bestudeert geneeswijzen en therapieën die min of meer buiten de medische wereld om, de laatste decennia steeds breder hun intrede in de maatschappij doen. Ze worden ook wel met termen als 'alternatieve' en 'complementaire' geneeswijzen aangeduid. Niet alleen het aantal onconventionele therapieën en praktijken, maar juist ook het grote aantal deelnemers, breed in de samenleving, maakt het tot een relevant maatschappelijk verschijnsel. Het palet is breed: van acupuncturisten en magnetiseurs tot aan chakra- en energetische therapieën en gezondheidsblogging toe. Zijn deze praktijken een expressie van goedgelovigheid en onwetendheid of tonen ze juist een eigenzinnige, geïndividualiseerde rationeel-moderne mens? Hoe verhoudt dit fenomeen zich verder tot ontkerkelijking en een ogenschijnlijk gebrek aan vertrouwen in wetenschap? Vragen die niet alleen de betrokken cultuurwetenschappers zich stellen, maar evenzeer deze kunstenaars.

Openingstijden

Tentoonstelling ARTTREAT, kunst rond religieuze en alternatieve geneeswijzen, 7 juli t/m 31 augustus 2016

Open ma-vrij van 9.00 uur tot 16.30 uur.

Alleen te bezoeken op afspraak via info@meertens.knaw.nl of door te bellen naar 020 462 85 00

Bezoekadres: Joan Muyskenweg 25, 1096 CJ Amsterdam

Zie ook www.rahrp.org

Deelnemende kunstenaars

Marcel Bastiaans, Irma Frijlink, Desiré Haverkamp, Elganan Jelsma, Eva Kasbergen, Romanina Mandricardo, Carola Mokveld, Sunny Neeter, Guido Orsetti, Xandra Richters, Rob Schultheiss, Ine van Son, Helga Troll, Inger Vonkeman, Wilma van Weijen, Sacha Wendt, Elize van der Werff, Corry Zwart.

Tentoonstelling ARTTREAT

Kunst rond religieuze en alternatieve geneeswijzen

Amsterdam: Marianne Böhrens

7 juli - 1 september 2016
Het Meertens Instituut te Amsterdam

We hebben met PubArt inmiddels 4 tentoonstellingen in het Meertens Instituut gerealiseerd. Het begon met de Beschermheiligen, toen Inslag (de keukendoeken) en Nederlandsheid. Zo sluiten we aan bij onderzoeken die hier lopen. En dan nu ARTTREAT rond het onderzoek religieuze en alternatieve geneeswijzen.

Bij de expositie hebben we een A6 catalogus gemaakt met daarin bij elke kunstenaar een afbeelding en toelichting in Nederlands en Engels.

De tentoonstelling ARTTREAT, bevat werk van 18 kunstenaars die werken in diverse disciplines. Zij hebben zich laten inspireren door het thema religieuze en alternatieve geneeswijzen.

Kunstenaars zijn net als wetenschappers ook onderzoekers. Zij duiken in een onderwerp, zoeken naar nieuwe verbanden en komen tot verrassende uitwerkingen.

Eigenlijk zijn er 4 onderdelen in de alternatieve geneeswijzen door de kunstenaars onderzocht: de religieuze, de natuur, de zelfhelende kracht van de mens en de muziek.

De religieuze kant van de geneeswijzen:

Helga Troll heeft de Barmhartige Samaritaan verbeeldt, die hulp biedt aan iemand die het nodig heeft en daarbij kracht zoekt bij God. Zij haalt een bijbeltekst aan: "want ik ben de Heere, uw heelmeester!". Van Guido Orsetti zien we de pelgrim. De perigrinus of de pelgrim betekent 'vreemdeling'. Een pelgrimage houdt in: eerst onthechten, op reis gaan vaak naar een Heilige plek, en dan een zoektocht naar het 'thuiskomen'. Ine van Son toont in haar beeldverhaal, de pelgrimage naar de Bron, over Sheela, Brighid en Moeder Aarde. Ikzelf (Elganen Jelsma) ben geïnteresseerd in Anna, de moeder van Maria, die haar dochter leerde lezen. Zij is de beschermheilige voor o.a. grootouders, moeders, kinderlozen, naaisters, armoede, maar ook voor zeelieden. Dat ontdekte ik in dit onderzoek. Ik las dat zeelieden vaak met rood ondergoed werden aangetroffen. Op zich vreemd, want rood was een dure kleur en niet echt een kleur voor stoere mannen. Het was rood geverfd in meekrap. Het bleek dat zij rood molton ondergoed droegen omdat dat zou helpen tegen reuma. Ik heb molton en wol geverfd in meekrap en daarmee Anna bekleed.

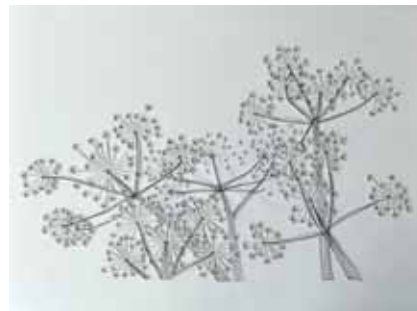
Zelfhelend:

Het luisteren naar je eigen lichaam komt duidelijk naar voren in de abstracte kunstwerken en teksten van Inger Vonkeman. Eva Kasbergen probeert de rust te vinden om 1000 kraanvogels te vouwen. Dat beweging belangrijk is vertelt kunstenaar

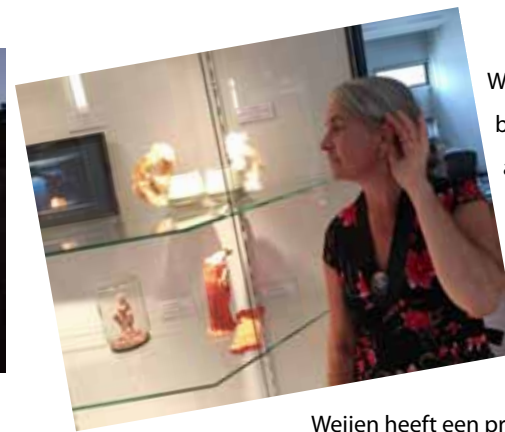
Xandra Richters, die ook de foto maakte die wij als beeldmerk voor de tentoonstelling hebben gebruikt. Marcel Bastiaans gelooft ook sterk in het zelfhelende vermogen van de mens.

Hij heeft Mind, Body en Soul geschilderd. Desire Haverkamp toont in 'Feest', dat je geestelijke toestand doorwerkt op je lichamenlijke. Het trainen, oefenen van de geest komt naar voren in het werk van Carola Mokveld. Haar ouders hebben beide de ziekte van Alzheimer en zij probeert hun verhalen te vangen in beelden en daarmee herinneringen vast te houden en het leven dragelijk te maken.

De natuur:

De natuur als heilmeester zien we terug in de foto's van Romanina Mandricardo. Irma Frijlink heeft de Berenklauw uitgebeeld, een plant waar iedereen een hekel aan heeft, maar die ook geneeskrachtige mogelijkheden biedt. In de Chinese apotheek van Elize van der Werff zien we veel zakjes met kruiden. De helende kracht van bomen zien we in schilderijen van mijzelf en het Berkenbosje van Wilma van Weijen. Sunny Neeter benadrukt de energie en de schoonheid van de natuur in kleurrijke golvende bewegingen. Corry Zwart werkt letterlijk met de natuur. Zij maakt van geneeskrachtige planten prachtige sieraden.

Wij hebben allemaal behoefte aan zachtheid, aan troost. Dat werkt voor iedereen helend. Een kom soep en een zacht luisterend oor zien we bij Sacha

Wendt en Wilma van Weijen heeft een prachtige vilten Troostlap gemaakt.

En dan tot slot nog even het advies van de heilige Brighid: 'Het leven zonder de vonk van inspiratie is saai!' Ze raadt je aan je leven te voeden met inspiratie waardoor je scherpzinnigheid, je helderheid en je energie toenemen...

De muziek:

De helende kracht van muziek is door Rob Schultheiss verwerkt in een object met klankschalen en een zingende zaag. En bij de opening op 7 juli zong hij zijn eigen liedjes Paracetamol en Sint Geertens Minne.

Elganan Jelsma

De aanwezigen waaronder Joep van Lieshout (in bruin pak) en Rudi Fuchs (zittend naast Van Lieshout) luisteren naar directeur Hendrik Driessen van Museum De Pont.

Bij de opening van de tentoonstelling 'Slave City' van Atelier van Lieshout, heette Hendrik Driessen de aanwezigen welkom in het geheel vernieuwde museum-cafe. Hij legde uit dat een museum-cafe een belangrijk onderdeel van het museum is. Zeker als je eerst een toegangkaartje voor het museum moet hebben voordat je er in mag. Want dan komen er in het museum-cafe alleen maar echt in kunst geïnteresseerde mensen die zittend in het museum-cafe van gedachten kunnen wisselen bij een kopje koffie uit de bar van het museum-cafe. Terwijl ze bijvoorbeeld zitten op de banken rond de open haard van het museum-cafe, die nog moeten komen. Of zittend op de lange banken van het museum-cafe die nu nog op strafbankjes lijken ... want er is even iets mis gegaan met het maken van de bankjes ... maar dat heeft de architect van het museum-cafe gesignaleerd ... en dus wordt het museum-cafe binnenkort voorzien een echte lekkere museum-cafe banken. En dan kun je ook nog naar de museum-cafe tuin waar op het museum-cafe terras ook van alles ... zoals Joep van Lieshout (staande in bruin pak, naast meneer Driessen) vast ook wel weet. In Brabant hebben ze verstand van cafe's en zeker van museum-cafe's. Dus niet alleen van kunst. Want wist je wel dat alle goede hedendaagse kunstenaars uit Brabant komen? Of er gestudeert hebben? Iets dat zeker besproken kan worden in het museum-cafe. Met dank aan de familie De Pont die het museum-cafe mogelijk maakte, en de rest van het museum.

En ook Dewi van Zandbergen staat (veiligjes vlakbij z'n kunstwerk) te luisteren naar het betoog.

De meeste tentoongestelde werken van Atelier van Lieshout, de naam waaronder Joep van Lieshout sinds 1995 opereert en die aangeeft dat de producten niet alleen van zijn hand zijn maar een gezamenlijk resultaat van de inspanningen van een 15-tal medewerkers, zijn meestal van kunststof en hebben een beetje machinale, industriële uitstraling.

Daarom vonden Elganan en ik het leuk om in het achterste zaaltje van de tentoonstelling deze imposante 'staf' te vinden. Een houten, ruw gesneden object. Het sluit qua vorm weliswaar aan bij veel andere stukken in de tentoonstelling, maar door het materiaal en de afwerking lijkt deze recent gemaakte staf (gedateerd 2016) meer een etnografisch voorwerp dan een 'Joep van Lieshout'.

De staf doet me denken aan de staf van een pelgrim, of een religieus leider of zo. In het binnenste van de kop is zo te zien een zittende figuur met een op schoot liggende, totaal verslachte figuur zichtbaar. Is de liggende figuur dood of onmachtig? Zitten de personen opgesloten of juist veilig in een ruimte verscholen?

STAF VAN LIESHOUT

Remy (met staartje) geeft uitleg over zijn object aan bezoekers van De Pont.

Op 11 juni '16 werd in museum De Pont het mini-museum van Remy van Zandbergen aan het publiek gepresenteerd. Dit poppenhuis is opgenomen in de permanente collectie en is bij het museum-cafe te bezichtigen.

Poppenhuis

R e m y v a n Z a n d b e r g e n

Nadat mensen van De Pont tijdens de Dutch Design Week 2014 bij de Design Academy in Eindhoven de animatie 'Zeefdrukkerij' van Remy van Zandbergen zagen, hebben ze contact met hem opgenomen met het verzoek of hij een installatie/object zou kunnen maken dat de gang van zaken bij een museum weergeeft. Want vóórdat een expositie door de bezoekers bekeken kan worden, moet er achter de schermen heel wat werk verzet worden.

In dit 'mini-museum', dat getooid is met de typische De Pont fabrieksdakjes, zijn ondermeer de logistiek en het opbouwen van een expositie te verbeeld.

Volgens de maker is het mogelijk om met de attributen die in het mini-museum aanwezig zijn, eventueel een stop-motion-animatie te maken, zoals hij dat met andere projecten ook gedaan heeft. Dan moet er natuurlijk nog wel een gedetailleerd draaiboek worden geschreven en voor iedere seconde beeld enige tientallen foto's gemaakt worden. Dus of zo'n langdurig project ooit gerealiseerd zal worden...

In ieder geval is het volgens Remy fantastisch dat je als net afgestudeerd kunstenaar de kans krijgt om zo'n eervolle opdracht voor een gerenomeerd museum te mogen maken.

Rob Schultheiss

'Omslag nodig in denken over kunst'

HILVERSUM - Volgens kunstenaar en voorzitter van Stichting PubArt, Elgan Jelsma, is het tijd dat er een omslag in het denken komt. De opvatting dat kunst maken en realiseren voor nop of weinig kan; moet uit de wereld worden geholpen.

"Men verwacht vaak dat kunstenaars zelf meebetalen aan projecten, terwijl kunstenaars al weinig verdienen hebben", verklaart de voorzitter. "Men vindt het normaal dat kunstenaars vrijwillig werken, maar als er een loodgieter aan de deur moet komen, betaalt men gewoon voorrijkosten en uurloon. Er moet een omslag komen in het denken. Het werk van kunstenaars is heel belangrijk voor de samenleving. Zij leveren vernieuwende ideeën en kleuren het leven", zijn de woorden van de Hilversumse kunstenaar.

Zij zegt dit na de recente oprichting van Stichting PubArt. Deze organisatie heeft als doel kunst en kunstenaars beter zichtbaar te maken door onder meer tentoonstellingen en andere activiteiten te organiseren. Zo is de stichting van plan om komende winter diverse PubArt-bijeenkomsten te verzorgen in Hilversum.

Tevens hoopt de club, die al zes jaar bestaat, via de stichting op een meer eenvoudige manier om aan financiën te komen. PubArt is volledig afhankelijk van giften van sponsors, donateurs en fondsen. "Het is lastig als de subsidieaanvragen altijd via de locaties moeten verlopen", meldt Jelsma. "Niet iedereen is even handig in het aanvragen. Dat vergt toch een hoop voorbereiding. Ik heb inmiddels aardig wat ervaring, maar ook dan is het niet makkelijk", is haar vervolg.

Jelsma neemt de stichtingsstatuten door. FOTO: STICHTING PUBART

Oprichting stichting PubArt

In juli is de stichting PubArt opgericht.

De stichting PubArt heeft als doel: het zichtbaar maken van kunst en kunstenaars. Zij proberen dit te realiseren door het organiseren van tentoonstellingen, activiteiten en publicaties.

PubArt is al 6 jaar bezig met het organiseren van tentoonstellingen, het uitgeven van publicaties als catalogi en een gratis digitaal Kunsttijdschrift. De tentoonstellingen worden op diverse locaties gepresenteerd. Vaak worden kunstenaars uitgenodigd om rond een bepaald thema werk te maken. Zo waren er de exposities: Beschermheiligen, Labyrint, Boekenwrak en De Ware Schaal. Momenteel staan er 2 tentoonstellingen die door PubArt zijn gerealiseerd: ARTTREAT, rond alternatieve geneeswijzen in Het Meertens Instituut te Amsterdam is nog tot 1 september 2016 te zien. 18 kunstenaars uit diverse disciplines hebben prachtig werk gemaakt. Als tweede is er de tentoonstelling Wereldbeeld in het Comenius Museum te Naarden. 26 kunstenaars exposeren daar tot 22 januari 2017. Zij maakten werk geïnspireerd op het boek Orbis sensualium pictus (het eerste kinderenprentenboek gemaakt door Comenius in 1658). Zondag 21 augustus 2016 is de eerste Meet & Greet met de kunstenaars in Naarden.

Daarnaast is er nog een reizende tentoonstelling: INSLAG, kunstenaars die een versleten keukendoek hebben verwerkt tot kunstwerk. Deze heeft al gestaan op Zonnestraal te Hilversum, Het Meertens Instituut Amsterdam, Het Brinkhuis te Laren en Museum Het Voorhuis te Bleskensgraaf en nu wordt er nog een volgende locatie gezocht.

De activiteiten van de stichting zijn slechts mogelijk dankzij de bijdragen van fondsen, donateurs en/of sponsors. Daarom is besloten om van PubArt een stichting te maken. Het is dan makkelijker om subsidies aan te vragen voor de kunstprojecten. Naast de subsidieaanvragen wordt er ook gekeken naar sponsoring en kunnen mensen donateur worden.

MEET & GREET IN DE TENTOONSTELLING
WERELDBEELD IN HET COMENIUS MUSEUM.
VOLGENDE DATA: 18 SEPT, 16 OKT, 20 NOV, 22 JAN

